

Universitätsbibliothek Paderborn

**Sermones de Sa[n]ctis Hyemales, Estiuales, De
festiuitatibus Jesu christi, Beate virginis et alior[um]
Sanctor[um] ... Venera[n]di patris, fratr[is] Nicolai deniise
Ordinis Minor[um] de obseruantia ...**

Denisse, Nicolas

[Augsburg], 1510

VD16 N 1513

Prim[us] e[st] dolor exp[ro]bratiue eductio[n]is.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30625

dedolorosa crucifixioe xxxvii

poteras tu liberare. Remig. Dous erat apud antiquos ut cum vellat quod se offendere in munere ab aliquo criminis accepta auctoritate manu corpora populo. Hiero. Iudex ergo cogit et dicit ferre sententiam non danat oblatum sed arguit offertes: iustus est punitus enim qui crucifiguntur. Secundus: vos videlicet q.d. Ego minister legum sum, vox vestra sanguinem fundit. Secundus. Et respondens universus populus dicit. Sanguis eius super nos et super filios nostros. Perseuerat usque in presentem die hec impunitatio super iudeos et sanguis domini non auferitur ab eis. Hec Hiero. Quod pessimam hereditatem reliquerunt iudei filii suis. Tertius dicit. et singulis lunationibus patiens fluxum sanguinis. Ps. Percessit eos das in posteriora et oppositorum semper dedit illis. Et quod est in sanguine quem super se repererat non potest exoluere. Tertius sicut et erunt usque in fine lecti serui christianorum. Audies igit pilatus quod Christus super eum recipenter et celari se cohereret esse subiectos vice timore cesarum et fauore induit populi cui perat: in iusticiam. Otra conscientiam suam dedit crudelissimam suam de morte in occidendo, et per suam diffinituam tradidit ei christum ut crucifigeret. O christiana misericordia! Adolere et pati amicos innocentissimos domino nostro sic iustitiae proboscideano. Qui ei patitur iuste iudicato: nulle iudicatio regnabit. O Iesu bone et sincero amore nos dilexit qui iniusta mortis suam ferre volueristi ut nos a iusta mortis eterne suia liberas. O christiana diligite christum in his sentientiis vobis quod est in christo Iesu.

Quintus est consideratio dolorose crucifixionis. Ubique sic trandi sunt et in corde sentiendi septem christi dolores.
Primus est dolor expiatorius eductiois. Secundus est dolor amaricatiue portatiois. Tertius est afflictione deluvatiois. Quartus est virtutatiue situatiois. Quintus est illusione partitiois. Sextus est confusione derisiois. Septimus est imperatiue quiciatiois.

In primis est dolor exprobativae eductiois quod vice exprobabiliter educitur est extra ciuitatem ut crucifigeret. Fuit autem hec eductio exprobrabilis principie propter tria. Primum ratio oneris ipositi. Data apparet suia spoliisque dñm clamante pur

purea quod fuerat induitus: et vestimentis suis propriis eum reinduerunt ut sic duceretur ad mortem magis cognoscere investe propria: et super eius humeros la doloribus fatigatos imposuerunt crucem duram et onerosam. Erat autem crucis quindecim pedum in longitudine: ut brevis in his. Quod mesta tunc erat in me et dolerefecta quam propter populi multitudinem appropinquare non poterat. Tertio dicunt alii et verisimile est quod celeriter iungit via alia breviora cum sociabiliis et iugis ut alios procedes posset ei aliis quantulam applicinque. Cum autem extra portam ciuitatis in occursum vias cum obviis breves cernens eum sic oneratus per angustia cordis quam semimortua facta cinctus ei sibi dicere poterat: nec dominus sibi accelerat ab his quod evocet. Quod quartus vires meritorum: quinta angustia: sexta dolentes etiam gemetes ibant secundum mulieres sufflantes dominum gloriosum quem etiam deus per dolorem in terra corrussisse. In illo autem loco in quo sic in terra corrussit postmodum in hunc rei meorum etiam a fidelibus constructa est capella quae sancta maria de gloriosa nuncupatur. Jesus autem videlicet mater sic desolata fatigatus et fractus et precedentie afflictione debilitatus iam amplius crucem portare non poterat. Credo quod domina mater eius liberetur eam portare et si potuisset. Deposuit enim dominus crucem ut pauperem. Quod videtis illi maledicti ministri satane nolentes quoniam modo differre forte timentes ne pilatus sententiā revocaret coegerunt simonem cyrenensem dictum a cyrena ne ciuitate libye: patrem alexandrinum rufi discipulorum domini: de villa veniente et eumque ad civitatem ut crucem portaret post iesum usque ad crucifixionis locum. Nam ut dicit Augustinus. Nullus alius acceptabat crucem basilarum: eo quod lignum detestabile putabat. Secundo responde locum: quod in ciuitate hierosolymitana erat caput rotius indee: quod secundum doctores factum est multiplici ratione. Primum quod hierosolyma legitur et deglectus ad sacrificia sibi offrenda. Legaliter autem sacrificia figurabatur christi passione quod est verum sacrificium. Juxta illud Epistola. v. Tradidit semetipm oblationem ob ostium deo in odore suavitatis. Secundo quod hoc maxime queriebat humiliati eius: ut scilicet turpissimum mortis genere elegit: scilicet mortem crucis: ita etiam in loco tamquam celebriter mortem pati non recusauit Leo papa ser. de episcopis. Qui servum formam suscepit bethleem pele-

EE 3

Bernio de passione dñi

D

git vatiuicati: hiesolymā passionis. Ter-
rio qz virtus passionis ews ad totū mun-
dū diffūdēda er. Iō in medio terre ha-
bitabilis pati voluit scz in hierusalē. Ps.
Deus autē rex n̄ ante secula opatus est
salutē in medio terre. Erat autē tūc multi-
do macīna populoꝝ in hierusalē qz vene-
rant illuc oēs a tota iudea. ꝑt solenitarez
paschale. ꝑt quod etiam tristisibiliter erat
bmoꝝ chri eductio ꝑpter 2ursum pploꝝ.
Erat autē ibi multiplez turbæ. Prīa erat
turba carnificiū qz eu pīmebant. Alia iudeo-
ru qz eu irridebant. Alia eoz qz ad vidēdū
spectaculū queuerbant. Alia eoz qz eū an-
pie lugebant. Inter qz erat mulieres plā-
gentes z lamentatētes. Ad qz se conuertit
dñs z copatiēdō p̄dixit futurā cūntatis
calamitatē z desolationē dices. Filie hies-
usalē nolite flete sup me nō tamē prohī-
bet ibi dñs cōpassiōne. Iō subdit: s̄z sup vosmeripas: z
sup filios v̄os flete: et sup iminens exci-
diu v̄ibis vestre. Secūdū sensum littera-
lē. Fletus ad quē illas inducebat erat. ꝑt
miseriā sup iudeos venturā p̄ romanos:
z illa miseria figura fuit extrema miserie
sup incredulos z malos ch̄ianos ventu-
re. p̄ cuꝝ euāliōe flete "deben" z orare an-
terminū huius vite. Quoniam ecce veniēt
dies sc̄z q̄dragētū secūdū āno post ch̄ii
passione in qbz dicent. Beate steriles qz
non genuerunt: et vbera que non lactat
verunt: quia agiliores erūt ad fugiendū
qz grāvide z p̄ se solum erūt anxi. Tunc
incipient dicere mōribus cadere sup nos:
z colibus operite nos. Aliqui em p̄ hoc/
roze miserie hoc desiderabant. p̄ horroze
miserie in obſtione ciuitatis facta p̄ titū
z vespasiānū. Similiter in die iudicij hoc
dicer ꝑprobris optates abs̄di a facie dñi
Et iuddit dñs dicens. Quia si in viridi
ligno hoc faciūrān arido quid fieri. qz si
si in christo, omnī virtutū virore virent
et tormenta inferunt, in arido. i. populo
iudaico z humoro diuine grarie deſtituto
z arefacto quid fieri: quāt dicat fm. Be-
dam. Si ego qui peccatum nō feci z fru-
ctuosus sum: sine igne passionis de mūdo
non ero: que tormenta restant peccato-
ribus z imp̄is qui fructibus sunt vacui:
Prop̄ qd̄ dicit Bre. Quoties morte sal-
uatoris attendo z patientiā lob z imp̄is

baptiste ſidero: dico tibi. O p̄cōr qd̄ pas-
furi ſit illi qz de⁹ reprobati ſi tanta paſſi-
ſit illi qz deus amat. Hec ille. Lero
fuit exprobabilis z infūsibilis chri educt
et rōne termini: qz lcz educt⁹ ē extra ci-
vitatē in locū qz dñ golgotha qz interpe-
tatur caluarie locus: qz ibi erant caluarie
i. teste capitū malefactoꝝ ibi occisorum.
Voluit autē pati in loco p̄cōr y. vt ondēret
extra ciuitatē vt ondēret qz q̄cūqz volunt
sequi paſſionis fructū debet p̄ affectum
exp̄re extra mūdū. Heb. vi. Exeam⁹ ad eū
extra caſtra. Et Grego. Tato deo quis
est primus: qnto ab amore mūdi magis
est alien⁹. Hec ille. Hic caluarie loc⁹ ꝑt
dñice paſſionis mēritā magnā habet co-
puſtioneſ pītarē. Ibi em magna z ſtupen-
da opari dignat⁹ ē dñs qbz attēte ad me⁹
mōriā reductis cor p̄tritū z hūlūtū cō-
pungit z q̄si paſſiois torculari cōpaſſiois
lachryme exp̄nūt. Sed ergo tibi deſume
lachryme copūtiōis: p̄ge illuc affectibus
mēritis. Si tibi extinc⁹ ē ignis deuorōis:
illuc p̄ge z collige de lignis crux qbz
deuorōis ignem int̄ ſuſciſab. Et autē
enōs ille caluarie extra ciuitatē ad aq̄lonē
z iuxta ipm ad qnq̄gita paſſus erat ſepul-
crum dñi.

Secūdūs ē dolor ama-
rlative potatiōis: qz an crucifixionē dede-
rūt ei bibere vīni cu ſelle mixtū. Ambro-
ſi: tibi amaritudo p̄cōr p̄ meoꝝ. p̄ qz tol-
lenda ranta fuit p̄paritudo mortis ch̄ii
necessaria. Hec ille. Un̄ patr̄ q̄tū odire
deben⁹ p̄cōr. Exemplū. Lōſueuerū homi-
nes multū odire cam mortis ſris ſui vel aſ-
mici. Norandū autē qz ſicut refert Alco. d
lyra. legiſ in qdā libello hebraico qz apud
eos intitulat Liber iudicij ordinario p̄ qz
ſalopō dicerat Prouer. xxix. Date ſit
alo vt bibat z obliuſcanſ egestatis ſue.
Seniores iudeoꝝ ſtatuerāt vt cōdemna-
tis ad mortē dareſ ſvinū aromaticū vt ſa-
ciūs tolerarēt paſſionē. In hierusalē
autē erāt matrone deuote z cōpaffiue que
hoc ſvinū dabat ex deuotiōe. Judei autē
p̄ ch̄ioꝝ duob⁹ latronib⁹ accepereū. fm qz
dictū erat Amos. ii. Unū danatorꝝ bibe-